

אוניברסיטת בן גוריון בנגב
ביה"ס לניהול
המחלקה לניהול

מבחן - מבוא לכלכלה א'

מס נבחן _____ .

תאריך הבחינה : 15.2.2005
שם המרצה : ירון אמזלג
מס' קורס : 681-1-5041
שנה : תשס"ה
סמס : א' מועד : ב'
משך הבחינה : שלוש שעות.
חומר עזר מותר : מחשב כיס .

חלק א' : (25 נק')

בחר חמישה מושגים בלבד. הסבר באיזה הקשר הם נזכרו ומהי תרומתם, לווה תשובתך בשרטוט ובדוגמאות במידת הצורך.

1. עקומת התמורה.

2. יתרון יחסי ויתרון מוחלט.

3. גמישות הביקוש.

4. שיעור תחלופה שולי.

5. מכסות ייצור.

6. שיווי משקל נאש.

7. מונופול.

8. מחיר מקסימום.

חלק ב' : (50 נק')

ענה על כל השאלות הבאות. סמן תשובתך בדף התשובות המצורף : _____

1. משק מייצר שני מוצרים X ו-Y. לייצור יחידת X דרושים 2 עובדים וגם 3 מכונות. לייצור יחידת Y דרושים 2 עובדים וגם מכונה אחת. לרשות המשק יש 1000 עובדים וגם 600 מכונות. בפני המשק נפתחה אפשרות לסחר בינלאומי. מחירה העולמי של כל יחידת מוצר X הוא 6 ש"ח. מחירה העולמי של כל יחידת מוצר Y הוא 4 ש"ח. במחירים הנ"ל המשק יכול לקנות ולמכור כל כמות שירצה. ידוע שהמשק צורך תמיד כמויות שוות של X ו-Y. לפיכך –

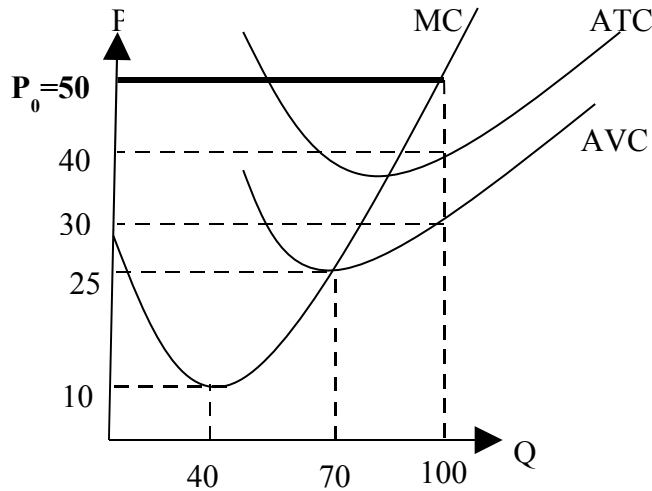
1. נקודת הייצור של המשק הנה $Y=450$ ו- $X=50$, והמשק ייבא X.

2. נקודת הייצור של המשק הנה $Y=150$ ו- $X=150$ והמשק ייבא X.

3. נקודת הצריכה הנה $Y=210$ ו- $X=210$ והמשק ייבא Y.

4. המשק ייצא $X=150$ וייבא $Y=100$.

2. נתונה פירמה הפועלת בתחרות. מחיר המוצר הנו 50.

על פי הגרף המצורף ניתן ללמוד כי –

1. השטח הכלוא בין קו המחיר לבין עקומת ה- MC הנו 5,000.

2. השטח הכלוא בין קו המחיר לעקומת ה- MC הנו 1,000.

3. עבור $P=50$ השטח מתחת לעקומת ה- MC הנו 3,000.

4. לא ניתן לדעת – חסרים נתונים.

3. במשק 130 מפעלים מסוג א' ו-70 מפעלים מסוג ב' לייצור חולצות הפועלים בתחרות

משוכללת. להלן פונקציות הייצור של חולצות בשני המפעלים:

	TP	TP	$\underline{L}$
	מפעל ב'	מפעל א'	
	120	130	1
	200	190	2
	250	230	3
	260	240	4

במשק ישנם 615 פועלים לא מאורגנים המוכנים לעבוד בכל שכר. אם מחיר החולצה הוא

12 ש"ח, אזי הסכום המינימלי בו מוכן הקיבוץ להשכיר מפעל א' (אחד) לקיבוץ השכן הנו:

1. 1,200 ש"ח.

2. 2,400 ש"ח.

3. 2,460 ש"ח.

4. 3,160 ש"ח.

4. להלן 3 טענות –

1. קיום מונופול בענף מסוים יביא למחיר גבוה יותר וכמות ייצור קטנה יותר בהשוואה לתחרות.

2. במקרה של מונופול, סגירת המונופול על ידי הממשלה תגדיל את הרווחה הכוללת במשק.

3. בניגוד לפירמה בתחרות המונופול קובע את הכמות לייצור על פי $MC=MR$.

א. טענה 1 ו- 3 נכונות.

ב. טענות 1 ו- 2 נכונות.

ג. רק טענה 1 נכונה.

ד. כל הטענות נכונות.

5. עקומת ההוצאות של פירמה תחרותית הנה $TC = 4q^2 + 64$ הפירמה תישאר בענף בטווח הקצר כל עוד המחיר גדול שווה ל –

4.1

16.2

0.3

32.4

6. נתון ענף לייצור נגני MP3 בו עקומת הביקוש הנה

$P = 100 - 3Q$ ופונקציית העלויות הנה $TC = 0.5Q^2 + 10$. לאור

הוצאותיה הרבות החליטה הממשלה להטיל מס בגודל קבוע על

כל יצרני נגני ה - MP3 של 10 לייצורן ללא קשר לכמות

המיוצרת, בענף ישנם 10 יצרנים. לאור זאת בטווח הקצר (הנח

כי אין כניסה ויציאה של יצרנים מהענף) –

1. כל פירמה תקטין את הכמות המיוצרת ב - 1 אחת לפחות.

2. ייווצר פער בגודל המס בין המחיר לייצורן לבין המחיר לצרכן.

3. כל פירמה תמשיך לייצר את אותו מספר יחידות שיצרה לפני הטלת המס.

4. חלק מהפירמות תפסקנה לייצר.

7. בשוק החלב שוררת תחרות משוכללת, ואין התערבות ממשלתית. הביקוש לחלב הוא בעל

גמישות יחידתית, כלומר הצרכנים מעוניינים להוציא סכום קבוע לרכישת המוצר, וההיצע

עולה משמאל לימין. השנה מחיר שיווי המשקל הוא 10 ש"ח ליחידה והכמות הנקנית היא 7

מיליון יחידות. הממשלה מעוניינת להבטיח לצרכן מחיר מקסימום של 7 ש"ח ליחידה

ולהשיג זאת בעזרת סובסידיה בסכום קבוע לכל יחידה מיוצרת. תקציב הסובסידיה שיידרש

הוא:

30.1 מיליון ש"ח בדיוק.

2. יותר מ-30 מיליון ש"ח.

3. פחות מ-30 מיליון ש"ח.

4. לא ניתן לדעת אם יותר או פחות מ-30 מיליון ש"ח.

8. מוצר X נמכר בתנאי תחרות משוכללת לתושבי שתי ערים – עיר א' ועיר ב'. עקומת הביקוש של כל עיר למוצר רגילה וזהה. עקומת ההיצע בענף רגילה. ידוע שבמצב המוצא רכשה כל עיר 100 יחידות מהמוצר. להלן שלוש טענות:

I. אם יגיעו לענף 2 יצרנים חדשים המוכנים למכור כמות קבועה של 100 יחידות ממוצר

X (לא תלוי במחיר) אזי הכמות הנרכשת בכל עיר תגדל ב-50 יחידות.

II. אם יגיעו לעיר ב' 5 צרכנים חדשים המוכנים לקנות כמות קבועה של 80 יחידות

ממוצר X (ללא תלות במחיר) אז הפדיון הכולל בענף יעלה, אך ההוצאות של הצרכנים

בעיר א' לרכישת מוצר X בהכרח ירדו.

III. אם תושבי עיר א' יפסיקו לרכוש את מוצר X אזי כמות שיווי המשקל תקטן בהכרח

בפחות מ-100 יחידות.

1. רק טענה III נכונה.

2. רק טענות II, III נכונות.

3. רק טענות I, II נכונות.

4. כל הטענות (I, II, III) אינן נכונות.

9. בקרית שמונה שתי חנויות לציוד משרדי. כל אחת מהן יכולה להחליט להשקיע בפרסום או לא (בעיתון המקומי). הוצאות הפרסום נאמדות ב-100,000 ש"ח לשנה. פרסום יביא להגדלת השוק המקומי ב-150,000 ש"ח (כתוצאה מכניסה של לקוחות חדשים שרכשו קודם לכן ציוד משרדי בתל אביב כי הם לא ידעו על קיום החנויות). אם שתיהן משקיעות בפרסום ההכנסות לכל אחת גדלות ב-75,000 ש"ח. אם רק אחת מחליטה להשקיע בפרסום ההכנסות שלה יגדלו ב-120,000 ש"ח וכן ההכנסות של החנות שלא פרסמה יגדלו גם הן ב-30,000 ש"ח. אם שתיהן לא משקיעות בפרסום ההכנסות של כל אחת הן 500,000 ש"ח לשנה. אם ידוע ששתי החנויות לא משתפות פעולה אזי

א. שיווי משקל נאש מתקבל בנקודה שבה שתיהן משקיעות בפרסום.

ב. שיווי משקל נאש מתקבל בנקודה שבה אף חנות לא תשקיע בפרסום.

ג. שיווי משקל מתקבל בנקודה שבה אחת החנויות תשקיע בפרסום (אך לא ברור מי מהן)

והשנייה לא

ד. אין אף נקודת שיווי משקל נאש.

10. סמן את הטענה הנכונה מבין הטענות הבאות :

- מתן פרמיה בגודל קבוע לכל יחידה מיוצאת למוצר שגם נמכר בארץ וגם מיוצא לחו"ל (במחיר קבוע) שעקומת הביקוש המקומית אליו קשיחה לחלוטין, לא תגדיל את היצוא.
- מוצר X נמכר בתנאי תחרות משוכללת. במצב המוצא מוטל על המוצר מס בגודל קבוע ליחידה. הקטנת גובה המס ליחידה תקטין בהכרח את הוצאות הצרכנים לרכישת מוצר זה אך יתכן שתגדיל את תקבולי הממשלה מהמס.
- מוצר נמכר בתנאי תחרות משוכללת. עקומות הביקוש וההיצע בענף רגילות. היצרנים בענף שיפרו את טכנולוגיות הייצור שלהם ובנוסף הכנסת הצרכנים ירדה לפיכך, אם מחיר המוצר לא השתנה אז המוצר בהכרח נחות.
- הבטחת מחיר מינימום ליצרנים (מעל מחיר שיווי המשקל) על-ידי קניית עודפים תהיה עדיפה לצרכנים מהבטחת אותו מחיר מינימום על-ידי קביעת מכסות ייצור.

חלק ג' (30 נקודות)

נתון שוק תחרותי שבו 30 יצרנים זהים. עקומת ההוצאות של כל יצרן הנה $TC = \frac{q^2}{2} + 20$

הביקוש מורכב מ- 20 צרכנים זהים שהביקוש של כל אחד מהם נתון בפונקציה הבאה :

$$q = 60 - p$$

הערה : חישוב שיווי המשקל כולל את המחיר, הכמות הכוללת, כמות ורווח לכל יצרן בודד, הכמות שצורך כל אחד מהצרכנים הבודדים, עודף הצרכן, עודף יצרן, עודף כולל, יבוא/יצוא (אם יש), הכנסות/הוצאות הממשלה (אם יש).

א. חשב את שיווי המשקל במשק.

ב. נתון כי המחיר של המוצר בעולם הוא 19 ש"ח ליחידה. כמו כן נתון כי ישנן הוצאות הובלה

(לחברת הספנות "ציס") של 1 ש"ח ליחידה. חשב את שיווי המשקל כאשר הממשלה

מתירה סחר חופשי (מותר לייבא ולייצא).

ג. הממשלה מעוניינת לצמצם את היבוא ושוקלת שתי דרכים אלטרנטיביות :

1. הטלת מס של 2 ש"ח על כל יחידה נרכשת (צרכנים)

2. מתן סובסידיה של 2 ש"ח לכל יחידה מיוצרת.

חשב את שיווי המשקל בכל אחת מהשיטות והשווה ביניהן. איזו שיטה יעדיפו הצרכנים/יצרנים/ממשלה/חברת "צים"?

בהצלחה !!!

מס נבחן _____.

דף תשובות

<u>מס' שאלה</u>	<u>תשובה א</u>	<u>תשובה ב</u>	<u>תשובה ג</u>	<u>תשובה ד</u>
1	א	ב	ג	ד
2	א	ב	ג	ד
3	א	ב	ג	ד
4	א	ב	ג	ד
5	א	ב	ג	ד
6	א	ב	ג	ד
7	א	ב	ג	ד
8	א	ב	ג	ד
9	א	ב	ג	ד
10	א	ב	ג	ד

בהצלחה !!!